

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه هشتاد و پنجم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتری موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

اعوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آیات ۲۹ - ۲۷ از سوره مبارکه زمر

وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

قُرْآنًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِي عِوَجٍ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ

شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ وَ رَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾

ترجمه آیات ۲۹ - ۲۷

و قطعاً ما برای مردم در این قرآن هر مثلی را زده ایم، شاید آن‌ها متذکر شوند. (۲۷)

قرآنی عربی که انحرافی ندارد، شاید آن‌ها تقوی پیشه کنند. (۲۸)

خدا مثلی می زند مردی که در مالکیت او چند نفر که با هم دعوا دارند شریکند و مردی که تنها تسلیم یک

نفر است. آیا این دو مثلشان مساوی است؟ الحمدلله، بلکه بیشتر این‌ها نمی دانند. (۲۹)

برداشت از آیات ۲۹ - ۲۷ (انتخاب راه)

سالک الی الله باید با تدبیر در قرآن و مثلهایی که خدا در آن زده است از خواب غفلت بیدار شود و متذکر حقایق الهی گردد و به دستورات قرآن عمل کند تا تقوای حقیقی را بدست آورد و تا می تواند تسلیم یک استاد و یک راه بشود و درباره راهش و استادش تحقیق کند و هر روز به مسلک های مختلف با همه اختلافی که اقطاب مختلف صوفیه دارند، تسلیم نشود.

آیات ۳۷ - ۳۲ از سوره مبارکه زمر

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَ كَذَبَ بِالْصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ

مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾ وَ الَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَ صَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ

الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ هُمْ مَا يَشَاؤُنَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ جَازٍ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ اللَّهُ

عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَ يُجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَ يُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ وَ مَنْ يَضِلِّ اللَّهُ

فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾ وَ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي

إِنْتِقَامٍ ﴿٣٧﴾

ترجمه آیات ۳۲ - ۳۷

پس چه کسی ظالم‌تر از آن کسی است که بر خدا دروغ می‌بندد و وقتی سخن صحیح به او می‌رسد درستی را تکذیب می‌کند؟ آیا در جهنم جایی برای کافران نیست؟ (۳۲)

و کسی که سخن راستی بیاورد و تصدیقش کند، آن‌ها همان پرهیزکارانند. (۳۳)

برای این پرهیزکاران هر چه بخواهند نزد پروردگارشان هست. آن جزای نیکوکاران است. (۳۴)
تا خدا بدترین چیزی را که عمل کرده‌اند، از آن‌ها جبران کند و اجر آن‌ها را به بهتر از آنچه کرده‌اند، جزا دهد. (۳۵)

آیا خدا کفایت‌کننده بنده‌اش نیست؟ ولی آن‌ها تو را به کسانی که غیر از خدا هستند، می‌ترسانند و کسی را که خدا گمراه کند، برای او راهنمایی وجود ندارد. (۳۶)

و کسی را که خدا هدایت کند، برای او گمراه‌کننده‌ای وجود ندارد. آیا خدا عزیز صاحب انتقامی نیست؟ (۳۷)

برداشت از آیات ۳۲ - ۳۷ (هدایت پروردگار)

سالک الی الله باید از آیات فوق استفاده‌های زیر را بکند:

اول: بداند که ظالم‌ترین مردم کسی است که به خدا دروغ ببندد و راستی را تکذیب کند.

دوم: اهل تقوی کسانی هستند که راست بگویند و راستی‌ها را قبول کنند که برای این‌ها در نزد پروردگارشان جزای خوبی خواهد بود و پروردگارشان کارهای بد آن‌ها را جبران می‌کند و جزای آن‌ها را به بهترین وجه عنایت می‌کند.

سوم: سالک الی الله باید بداند که اگر درست در بندگی خدا حرکت کند خدای تعالی او را کفایت می‌کند.

چهارم: نباید از کسانی که خدا پرست نیستند بترسد.

پنجم: باید بداند کسی را که خدا گمراه کند و به حال خودش او را واگذارد هدایت کننده‌ای برای او پیدا نمی‌شود.

ششم: باید بداند کسی را که خدا هدایت کند دیگران نمی‌توانند او را گمراه و سرگردانش نمایند.

آیه ۴۵ از سوره مبارکه زمر

وَ إِذَا ذُكِّرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَ إِذَا ذُكِّرَ

الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾

ترجمه آیه ۴۵

و زمانی که خدا به وحدانیت یاد می‌شود، دلهای کسانی که ایمان به آخرت نیاورده‌اند مشمئز می‌شود و وقتی که غیر از خدا یاد می‌گردد، ناگهان آن‌ها ابراز خوشحالی می‌کنند. (۴۵)

برداشت از آیه ۴۵ (یاد خدا)

سالک الی الله باید وقتی که خدای تعالی به وحدانیت یاد می‌شود دلش روشن گردد و مثل کفار که با یاد خدا و آخرت دلشان مشمئز می‌شود، نباشد.

آیه ۴۹ از سوره مبارکه زمر

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا مُّمْ إِذَا خَوَّلْنَاهُ نِعْمَةً مِنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ

عِلْمٌ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

ترجمه آیه ۴۹

و زمانی که به انسان ضرری می‌رسد، ما را می‌خواند. سپس وقتی نعمتی از جانب خودمان به او می‌دهیم، می‌گوید: آن فقط به خاطر علم و دانش (خودم) به من داده شده است، بلکه این امتحانی است ولی اکثر آن‌ها نمی‌دانند. (۴۹)

برداشت از آیه ۴۹ (انس با خدا)

سالک الی الله باید در تمام احوال انس با پروردگارش داشته باشد و مثل کسانی که وقتی سختی به آن‌ها می‌رسد دعا می‌کنند و در راحتی‌ها به یاد خدا نیستند، نباشد.

آیات ۵۹ - ۵۰ از سوره مبارکه زمر

قَدْ قَالُوا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾ فَأَصَابَهُمْ

سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا

وَ مَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾ أَوْ لَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ

أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ

الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَ أَنْبِئُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَ أَسْلِمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ

الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾ وَ اتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ مِنْ

قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَعْتَهُ وَ أَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَنْ تَقُولَ نَفْسُ يَا

حَسْرَتِي عَلَى مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّاخِرِينَ ﴿٥٦﴾ أَوْ

تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ

لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ بَلَى قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَ

اسْتَكْبَرْتَ وَ كُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٥٩﴾

ترجمه آیات ۵۹ - ۵۰

قطعاً کسانی که قبل از آن‌ها بوده‌اند، این سخن را گفتند و آنچه را که بدست آورده بودند، آن‌ها را بی‌نیاز نمود. (۵۰)

پس بدیهای آنچه را که بدست آورده بودند، به آن‌ها رسید و به کسانی که از این گروه ستمگری کرده‌اند، به زودی بدی آنچه را که کسب کرده‌اند، خواهد رسید و آن‌ها نمی‌توانند ما را عاجز کنند. (۵۱)

آیا نمی‌دانند که خدا روزی را برای کسی که بخواهد وسعت می‌دهد و برای هرکس که بخواهد تنگ می‌کند؟ قطعاً در آن نشانه‌هائی است برای مردمی که ایمان دارند. (۵۲)

بگو: ای بندگان من که بر ضرر خود از حدّ تجاوز کرده‌اید، از رحمت خدا ناامید نشوید. حتماً خدا همه گناهان را می‌آمرزد. قطعاً او همان آمرزنده مهربان است. (۵۳)

و به درگاه پروردگارتان انابه کنید و تسلیم او گردید، قبل از آنکه عذاب به شما برسد، سپس یاری نشوید. (۵۴)

و از بهترین چیزی که بر شما از طرف پروردگارتان نازل شده پیروی کنید، قبل از آنکه ناگهان عذاب به شما برسد و شما از آن خبر نداشته باشید. (۵۵)

و اینکه مبدا کسی بگوید: ای افسوس بر من از تجاوزاتی که در حضور خدا نمودم و اینکه من از مسخره کنندگان بودم. (۵۶)

یا بگوید: اگر خدا مرا هدایت می‌کرد، من از اهل تقوی می‌بودم. (۵۷)

یا وقتی که عذاب را ببیند، بگوید: اگر برای من بار دیگر بازگشتی بود، من از نیکوکاران می‌بودم. (۵۸)
بلکه قطعاً آیات من برای تو آمد، پس آن‌ها را تکذیب کردی و تکبر نمودی و از کافران بودی. (۵۹)

برداشت از آیات ۵۹ - ۵۰ (عبرت از مسائل مختلف)

سالک الی الله باید از آیات فوق چند موضوع را با تدبر بپذیرد:

- ۱ - بداند که کارهای بدی را که می‌کند برای او مصیبت‌هایی به بار می‌آورد.
- ۲ - اگر ظلمی انجام دهد به زودی زشتی آن ظلم عاید او خواهد شد.
- ۳ - خدا کسی را که دوست داشته باشد و بخواهد روزی‌اش را زیاد می‌کند و هر کس را که دوست ندارد و یا مصلحت بداند روزی‌اش را تنگ می‌نماید.
- ۴ - باید بداند که بندگان خدا هر مقدار هم که گناه کرده باشند نباید از رحمت خدا مأیوس گردند چون خدا می‌تواند تمام گناهان را یک جا ببخشد زیرا او بخشنده مهربانی است.
- ۵ - سالک الی الله باید دائماً در خانه خدا انابه کند و تسلیم او باشد قبل از آن که قیامت و مرگ او برسد.
- ۶ - باید از قرآن و چیزهای خوبی که از جانب پروردگار نازل شده است پیروی کند زیرا ممکن است عذاب پروردگار ناگهان برسد و او فرصت کارهای خیر را نداشته باشد و حسرت بخورد که چرا در کنار معرفت پروردگار و رحمت واسعه او بوده است و از آن‌ها استفاده نکرده است یا بگوید اگر خدا مرا هدایت می‌کرد من اهل تقوی بودم و سستی و گناه خود را به گردن نگیرد یا بگوید که اگر خدا مرا دوباره به دنیا برگرداند من از نیکوکاران خواهم بود.
- ۷ - نباید در مقابل آیات الهی که از طرف پروردگار نازل شده تکبر کند و خود را در زمره کافرین قرار دهد.